

N:o 16.

Ankom till Riksd. kansli den 3 mars 1893, kl. 2 e. m.

Laguskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 3 kap. 1 § handelsbalken.

Med erinran hurusom lagstiftningen under senare tider gått i riktning af edernas inskränkande och att det vid sådant förhållande vore lämpligt, att jemväl den i 3 kap. 1 § handelsbalken omförmälda borgareeden afskaffades, har herr *E. J. Ekman* i en inom Andra Kammaren väckt till laguskottet hänvisad motion, n:o 61, föreslagit: »att Riksdagen för sin del ville besluta, att ur handelsbalkens 3 kap. 1 § orden: *och göra så vanlig borgareed* måtte utgå».

Stadgandena i det lagrum, deri ändring sålunda blifvit ifrågasatt, 3 kap. 1 § handelsbalken, hafva genom förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet i vissa afseenden blifvit förändrade utan att i sammanhang med sistnämnda lagstiftningsåtgärd 3 kap. 1 § erhållit någon ny lydelse.

Formuläret till ifrågavarande ed finnes stadgadt i kongl. bref till kommerskollegium den 27 juli 1826, och innebär eden, som i formuläret infogats omedelbart efter den på nämnda tid brukliga tro- och huld-

Bih. till Riksd. Prot. 1893. 7 Saml. 8 Häft. (N:o 16).

hetsed, en af vederbörande afgifven edlig försäkran, att, som han blifvit till borgare antagen, han vill och skall ställa sig till noggrann efterrättelse allt hvad såväl enligt allmän lag och gällande författningar som särskilda påbud och föreskrifter honom i hans berörda egenskap af borgare — för hans handel, handtering eller handtverk — åligger samt för öfrigt sina borgerliga pligter i alla afseenden villigt och redligen fullgöra.

Om ock utskottet medgifver, att för afskaffande af ifrågavarande, till löftesedernas klass hörande ed samma skäl kunna från principiell synpunkt göras gällande som de, hvilka bestämt den af motionären till stöd för hans framställning åberopade riktningen af senare tidens lagstiftning på ifrågavarande område, har utskottet icke desto mindre sett sig förhindradt att åt motionen med dess nuvarande affattning skänka sitt understöd.

Då gällande stadganden i det ämne, hvarom 1 § 3 kap. handelsbalken handlar, i följd af ofvan angifna tillvägagående vid utfärdandet af 1864 års näringsfrihetsförordning framgå allenast genom jemförelse emellan bestämmelserna i sistnämnda förordning och angifna lagrum i handelsbalken, synes det utskottet icke vara tillrådligt att vidtaga den af motionären åsyftade lagändringen i den föreslagna formen af ett uteslutande af orden »göre så vanlig borgareed» ur lagrummet i handelsbalken.

Derjemte synes det utskottet, att, då afläggandet af borgareed af lagstiftaren gjorts till ett vilkor för vinnande af burskap och de deraf härflytande särskilda såväl förmåner som förpligtelser, en åtgärd sådan som den föreslagna icke bör ske utan i sammanhang med en revision af lagrummets öfriga bestämmelser, men till en hemställan om vidtagandet af en dylik revision gifver motionen icke giltig anledning. I betraktande af att, såvidt utskottet har sig bekant, afläggandet af borgareed temligen sällan torde förekomma, lär icke heller borgareedens afskaffande kunna anses såsom en angelägenhet af den vigt att dermed ej kan utan olägenhet anstå, till dess den af utskottet antydda lagstiftningsåtgärd kan varda vidtagen.

Utskottet föranlåtes följaktligen hemställa,

att herr Ekmans motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 mars 1893.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Reservation

af herrar *Lilienberg, Erickson, J. Anderson, Näslund, F. Andersson, P. G. Petersson* och *Bruzelius*, hvilka ansett, att utskottet bort tillstyrka aflåtandet af en skrifvelse till Kongl. Maj:t i motionens syfte.

Herr *Hasselrot* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i utskottets behandling af ifrågavarande motion.

Herr *Wester* har velat tillkännagifva, att han icke närvarit vid ärendets slutliga behandling inom utskottet.
